



Verslag studiereis 'THE LEARNERS' VOICE: inspraak van leerders in het beleid van de volwasseneneducatie' aan Dublin, 8 t/m 10 april 2019.

Project: Inspraak van leerders in het beleid van de volwasseneneducatie (The Learners Voice)
Projectnummer: 2018-2-NL01-KA104-059919
Organisatie: Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering (www.a-b-c.nu) in samenwerking met Learn for Life (www.lflplatform.net)
Gastorganisatie: National Adult Learning Organisation AONTAS, IE

Doel van het project

Vereniging ABC is de belangenbehartiger van iedere volwassene in Nederland die de basisvaardigheden lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden onvoldoende beheerst. De activiteiten van ABC in het kader van belangenbehartiging zijn er o.a. op gericht de stem van de leerders in de volwasseneneducatie te laten horen als het gaat om de ontwikkeling van beleid, het vormgeven van kwalitatief goed aanbod en het toegankelijk maken van communicatie. Daarom heeft de vereniging al sinds de jaren '90 leerders uit educatieve trajecten ingezet als Taalambassadeurs in het kader van werving en voorlichting en momenteel ook testen van communicatie en beleid beïnvloeding.

Via dit mobiliteitsproject wil Vereniging ABC, samen met enkele partnerorganisaties in Nederland, kennis en inspiratie opdoen om verder vorm te geven aan de inzet van leerders in voorlichting en beleidsbeïnvloeding.

Tijdens drie bezoeken aan buitenlandse organisaties wil ABC de volgende vragen onderzoeken:

- Hoe is inspraak in op het beleid geregeld, zowel lokaal, regionaal als nationaal?
- Is er sprake van een duurzame structurele inbedding van inspraak?
- Is er bereidheid ook daadwerkelijk rekening te houden met de Voice of the Learner?
- Op welke onderwerpen concentreert de inspraak van de leerders zich?
- Hoe worden leerders voorbereid en ondersteund op hun rol?
- Hoe wordt er ingespeeld op de specifieke kenmerken van deze doelgroep?
- Welke factoren maken een project rond inspraak van deze leerders succesvol.
- Welke triggers maken dat nationale, regionale of lokale overheden bereid zijn om op structurele wijze inspraak te implementeren van leerders in hun beleid op het gebied van leven lang leren?

Deelnemers:

De groep bestond uit deelnemers van Vereniging ABC, partnerorganisatie Learn for Life en twee vertegenwoordigers van organisaties uit het werkveld: het Taalhuis in Breda en Het Begint met Taal. Alle deelnemers hebben deelgenomen aan het volledige programma van 8 t/m 10 april 2019.

Jan Jongeneelen: bestuurslid Vereniging ABC en projectleider van het project Inspraak Laaggeletterden dat ABC momenteel uitvoert.

Ria van Ras: Taalambassadeur, bestuurslid Vereniging ABC en lid van de stuurgroep van het project Inspraak Laaggeletterden.

Truus van der Veer: ondersteuner van taalambassadeurs van ABC en projectleider van de pilot in de gemeente Breda van het project Inspraak Laaggeletterden.

Ina den Hollander: bestuurslid Stichting Learn for Life en mede-projectleider van het project Inspraak Laaggeletterden van ABC.

Elise Zomer: werkzaam bij Het Begint met Taal, de landelijke koepel van organisaties van taalvrijwilligers.

Rinske Faas: coördinator van het Taalhuis in Breda en vanuit die rol ook betrokken bij het project Inspraak Laaggeletterden bij die gemeent.



Programmaoverzicht:

Maandag 8 april

1. Bezoek aan NALA, National Adult Literacy Agency. <https://www.nala.ie>
2. Bezoek aan National Learning Network, Roslyn Park.
<http://www.nln.ie/About-National-Learning-Network/About-NLN.aspx>
3. Bezoek aan het Dublin Adult Learning Centre.

Dinsdag 9 april

1. Bijwonen jaarlijks event National FET Learners Forum.

Woensdag 10 april

1. Bezoek AONTAS, nationale organisatie voor volwasseneneducatie.
2. Lunch meeting met Berni Brady, voormalig CEO van AONTAS.



Vooraf: het systeem van volwasseneneducatie en VET in Ierland.

Er zijn zo'n 340.000 volwassen leerders in Ierland. Sinds 2013 is in Ierland het onderwijs in basisvaardigheden vanuit de volwasseneneducatie (zoals we dat in Nederland kennen onder de WEB), de non-formele volwasseneneducatie (in Ierland meestal Community Learning genoemd) en het beroepsonderwijs voor volwassenen (Engelse term VET: vocational education and training) samengebracht in het overheidsprogramma FET (Further Education and Training).

Financiering en landelijke en regionale sturing

De uitvoering van het FET programma is in handen van SOLAS, een organisatie met 200 medewerkers), die optreedt namens, en gefinancierd wordt door het Ministerie van Onderwijs. Zij beheren ook het budget voor het FET programma.

De uitvoering van FET is in handen van 16 ETB's, dit zijn regionale Education & Training Boards die het beleid en de financiering regelen van alle onderwijs- en trainingsinstituten in hun regio. Het gaat dan om alle onderwijs dat buiten het primair, secundair en hoger onderwijs valt.

In de ETB zijn er in totaal zo'n 150-190 regionale centra die veelal 'community-based' zijn en een mix van formeel en non-formeel onderwijs leveren, soms met hulp van vrijwilligers. Maar de focus van de ETB ligt vooral op 'transitie (terug) naar werk' en dus op beroepsgericht onderwijs voor volwassenen terwijl de lokale centra die meer gericht zijn op community learning een bredere opvatting van volwasseneneducatie hebben. Zij zijn meer gericht op sociale activering en het ondersteunen van leerders bij allerlei leervragen gericht op het kunnen participeren in onderwijs, werk en persoonlijk leven.

In het lopende staatsprogramma FET (Further Education & Training van 2014-2019) heeft SOLAS de opdracht om de stem van de leerders te organiseren en hiervoor beleid te ontwikkelen. Deze taak heeft SOLAS voor een belangrijk deel weggelegd bij AONTAS. Dat heeft geleid tot de oprichting van het National FET Forum door AONTAS.

Landelijke kaders, kwalificaties en niveaus

In Ierland is, net als in de rest van Europa, alle onderwijs ingekaderd in een nationaal kwalificatiekader, het 'Irish National Framework of Qualifications'. Dit is de Ierse variant van het EQF, het European Qualifications Framework, waarin voor Europa alle onderwijsniveaus zijn beschreven van primair onderwijs t/m universiteit om alle kwalificaties in Europa onderling vergelijkbaar te maken, zodat doorstroom tussen landen makkelijker wordt en iedereen die in een EU land wil werken kan aantonen of hij wel of niet onderwijs op het vereiste niveau heeft gevolgd. Elk niveau beschrijft een het niveau van kennis, vaardigheden en competenties.

In Nederland kennen we het NLQF, dat hier vooral gebruikt wordt om alle particulier onderwijs in het kader van leven lang leren in te schalen op niveaus. Ook hier worden bijvoorbeeld mbo opleidingen ingeschaald in het NLQF, maar de mbo-instellingen beschrijven hun kwalificaties volgens hun eigen systeem en niet in termen van de 'leeruitkomsten' zoals die geformuleerd zijn in het NLQF.

In Ierland wordt het kwalificatiekader veel meer gebruikt als niveaubeschrijving voor alle onderwijs en zijn de niveaus ook veel meer publiek bekend. In Ierland weet iedereen wat je bedoelt als je zegt dat je een opleiding of cursus op een bepaald niveau van het NFQ hebt gevolgd.

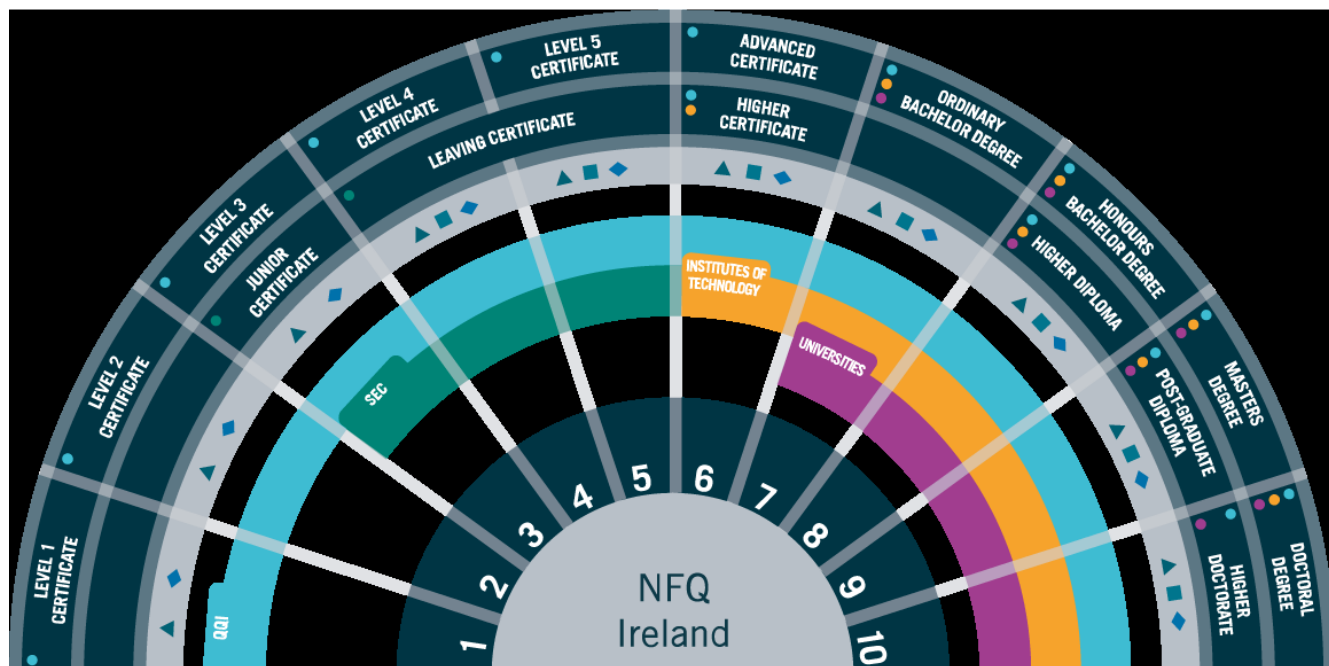
Bovendien gaan ze in Ierland niet alleen van volledige kwalificaties (major award), zoals bijvoorbeeld hier een mbo-opleiding, maar kan onderwijs ook op een bepaald niveau worden ingeschaald als het een gaat om een deel van een kwalificatie (minor award), een aanvullende cursus (supplemental award) of een zeer specifiek stuk kennis (special purpose award). Hierdoor wordt het ook mogelijk om cursussen volwasseneneducatie in te schalen binnen het raamwerk, ook als het niet om een reguliere opleiding gaat die opleidt tot een diploma.

Toezicht op kwaliteit

Het inschalen van opleidingen en cursussen op niveaus van het NFQ en het toezicht op de kwaliteit en niveaus van het onderwijs wordt geregeld door het QQI, 'Quality and Qualifications Ireland'. Zij ontwikkelen het toezichtkader voor de inspectie van het onderwijs, valideren het onderwijs, monitoren aanbieders, zorgen voor de erkenning van opleidingen en onderhouden het NFQ.



Mede gefinancierd door het
programma Erasmus+
van de Europese Unie





Maandag 8 april

1. Bezoek NALA (National Adult Literacy Agency)

NALA is opgericht in 1980 en richt zich op het verbeteren van basisvaardigheden van volwassenen. Waar AONTAS zich richt op alle vormen van volwassenenonderwijs en een aantal overheidstaken uitvoert, is NALA een ngo die zich vooral richt op volwasseneneducatie voor de meest kwetsbare doelgroepen en vooral geworteld is in het non-formele community learning. NALA wordt vooral gefinancierd door de overheid met daarnaast kleine bijdragen door leden. In het kader van de overheidsfinanciering dienen ze hun beleidsplan ter goedkeuring in bij SOLAS.

Waarop richt NALA zich

NALA richt zich op het ondersteunen van organisaties en aanbieders in de volwasseneneducatie, deskundigheidsbevordering van docenten en werkt aan bewustzijn en beleidsbeïnvloeding. Ook wordt door NALA veel onderzoek gedaan.

Daarnaast zijn ze zelf aanbieder van afstandsonderwijs (zie verderop). In het verleden ontwikkelde NALA zelf lesmateriaal, omdat er voor volwassenen nauwelijks geschikte materialen voorhanden waren. Tegenwoordig ontwikkelt NALA geen materialen of lesprogramma's meer. Ook maakte NALA gedurende 12-13 jaar door overheid betaalde televisieprogramma's op de nationale TV. Deze programma's waren aanvankelijk vooral bedoeld als lesmateriaal, later werden meer gericht op bewustwording rondom laaggeletterdheid.

NALA wil zich meer gaan richten op 'taster-courses', kortdurende instapcursussen om mensen te laten starten en vervolgens te laten doorstromen binnen volwasseneneducatie. Dit lijkt op de aanpak van het programma Klasse, dat korte zogenaamde 'camouflage-cursussen' wil inzetten in het kader van werving.

Nieuw speerpunt voor NALA is ook het bereiken van laaggeletterde of laagtaalvaardige ouders via de scholen van hun kinderen (family learning).

Organisatie en plaats in het veld van de volwasseneneducatie

Er werken 20 mensen op NALA kantoor en er zijn 80 afstands-docenten. De 16 ETB's zijn lid van NALA maar ze opereren onafhankelijk van NALA en onafhankelijk van elkaar en kunnen binnen hun eigen regio bepalen waar zij zich op focussen.

Volgens de NALA website zijn bij literacy-courses via ETB's 54.000 studenten, 1.500 betaalde docenten en 2.400 vrijwilligers betrokken.

NALA heeft een vertegenwoordiger in de adviesraad voor de FET-strategie van AONTAS. Daarnaast adviseert ze de regering over de aanpak van geletterdheid en werkt ze nu aan een 10-jaren strategie voor de regering rond geletterdheid. In het kader daarvan hebben ze door het hele land 60 gesprekken gevoerd met lokale en regionale politici en op basis daarvan acht voorstellen ingediend bij de regering.

Aanpak van laaggeletterdheid:

Net als in Nederland is bewustwording nog steeds een belangrijke taak van NALA. Ondanks hun lange bestaan en de vele campagnes die er geweest zijn is het frustrerend dat laaggeletterdheid soms nog ontkend wordt of onbekend is. Dit terwijl volgens onderzoek 1 op 6 volwassen Ieren problemen heeft met lezen en schrijven en de technologische ontwikkelingen in de samenleving vragen om meer basisvaardigheden, zoals digitale vaardigheden om mobiele telefoons en smart-tvs te leren bedienen. Technologische ontwikkelingen bieden daarnaast ook kansen om leren aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld door leren via apps en games.

Het 'literacy-programma' bereikt voor 90% first-language learners (NT1) en voor 10% E-Sol learners (English as a second language, NT2).



Net als in Nederland hebben ook de bibliotheken meer focus op geletterdheid, vooral bij jongere kinderen. Men hoopt op meer aandacht voor het lezen en leren van volwassenen.

De Learners Voice binnen NALA

Studenten worden binnen NALA op 3 manieren gehoord.

1. Er zijn twee leerders lid van het bestuur van NALA, waar verder docenten inzitten en waarin ook leden van NALA vertegenwoordigd zijn. Ook is er een subcommissie van 10 tot 14 leerders (waaronder de 2 bestuursleden), die 7 tot 10 keer per jaar bijeenkomt.
2. Er zijn elk jaar twee deelnemersdagen, die bedoeld zijn om elkaar te ontmoeten. Er worden presentaties gegeven door deelnemers en er zijn workshop, bijvoorbeeld van de bibliotheek. De ene bijeenkomst is in Dublin, de andere op een steeds wisselende locatie in Ierland. Deze deelnemersdagen worden bezocht door 3 groepen: ETB-studenten in Adult Literacy Programma's, tweede taalleerders en afstandsleerders die ondersteund worden via de telefoon (in Ierland zijn gebieden waar geen scholen en/of internetverbindingen zijn). De laatste bijeenkomst in Dublin waren er meer dan 100 deelnemers.
3. Het leerders ontwikkelingsfonds van € 46K per jaar vanuit SOLAS. Lokale centra kunnen voor € 650 per keer een niet onderwijsgerelateerde leeractiviteit buiten de klas organiseren voor de studenten. Studenten moeten meebeslissen over de activiteit. Het kan bijvoorbeeld gaan om een rap-workshop, bezoek aan een overheidsinstelling of excursie. In 2018 hebben in 88 centra zo'n 805 studenten hieraan meegedaan. Studenten moeten als tegenprestatie feedback geven over de activiteit en verbetertips voor NALA. Voor meer informatie zie het verslag op de NALA-website onder 'Students Corner':
https://www.nala.ie/sites/default/files/content-page/attachments/nala_student_development_fund_-_annual_report_2018.pdf

Elk jaar staat er een thema centraal waarop de deelnemers worden gevraagd om feedback te leveren. Dit jaar was de vraag hoe de volwasseneneducatie in Ierland er in de toekomst uit moet zien.

Dat leverde aanbevelingen op als: kortere cursussen, meer games en andere technologische toepassingen.

Ambassadeurs / ervaringsdeskundigen

Net als in ABC in Nederland maakt ook NALA gebruik van ongeveer 50 NALA-studentambassadeurs. Zij worden getraind door een speciale ambassadeurstraining en een media-training. De studentambassadeurs worden geworven door alle ETB's te contacteren en docenten te vragen w om geschikte studenten. De studentambassadeurs zijn ook ingezet in de campagne voor gesprekken met politici.

Verhalen van deelnemers komen regelmatig in het NALA Magazine. De verhalen van de leerders zorgen immers daadwerkelijk voor impact.

Communicatie en bewustwording

NALA beschikt over een uitgebreide website (www.nala.ie) en brengt 2 keer per jaar een magazine uit voor haar leden en een jaarverslag in de vorm van een beeldverslag.

De communicatie richt zich op verschillende doelgroepen:

- leerders
- geïnteresseerde individuen uit de maatschappij
- ouders: help mijn kind leren
- beleidsmakers: om te lobbyen

2. Bezoek National Learning Network – Roslyn Park College

Het NLN, het National Learning Network verzorgt opleidingen voor volwassenen vanaf 16 jaar met een beperking of gezondheidsproblemen (zowel fysiek als psychische problemen) die hen



belemmeren deel te nemen aan het reguliere onderwijs. Ze worden onder andere gesubsidieerd door het departement van Gezondheidszorg.

Plaats in het onderwijsbestel

Het NLN heeft meer dan 5000 studenten, verdeeld over 50 locaties, in elke gemeente van het land. Roslyn Park College (RPC) is de grootste, met ongeveer 250 studenten. Die hebben de keuze uit het volgen van 18 programma's.

Programma's zijn in te delen in:

- Introductietrainingen (maximaal 18 maanden) – junior certificaat
- Mentale gezondheidsvaardigheden
- Gerichte opleiding/ training (maximaal 2 jaar) die opleidt tot een beroep en een certificaat op een niveau van het National Framework of Qualifications Ireland, dat in totaal 10 niveaus kent.

De lessen/cursussen die ze aanbieden leiden op tot 3,4 en 5 van dit Raamwerk. Te vergelijken met de niveaus 2, 3 en 4 van het EQF, het Europese Qualificatie Framework (zie boven).

Toelating tot het NLN

Om aangenomen te worden moet je minimaal level 3 aankunnen en kunnen aantonen dat je een beperking hebt. Bij de aanmelding moet je een formulier invullen over je onderwijsverleden, een inventarisatie van de hulp die je nodig (denkt te) hebben en een doktersverklaring. De doktersverklaring is nodig als bewijs voor de subsidieverstrekker het gaat om iemand met een beperking en als bewijs dat iemand geen gevaar vormt voor zichzelf of een ander.

Studenten (16+) die zich aanmelden bij RPC hebben veelal regulier onderwijs gevolgd, maar om verschillende redenen hebben ze extra ondersteuning nodig. Vaak worden verschillen met medestudenten bij het ouder worden groter, waardoor ze meer last gaan krijgen van hun 'beperking' en minder aansluiting vinden. Door de stap te zetten naar NLC kan veelal voorkomen worden dat iemand stopt met school.

Studenten worden vaak aangemeld door sociaal werkers en ouders. Maar het NLN is ook bekend bij schooldecanen, dokters en psychiaters.

Onderwijsmethodiek

Docenten weten niet van de beperking van de studenten. Er wordt per student een leerroute (Individual Action Plan (IAP) uitgestippeld die aansluit bij wat ze wel kunnen en bij wat hun aspiraties zijn. Tussendoor zijn er meerdere evaluatiemomenten met een 'Rehabilitation Officer', waarbij gekeken wordt of de 'route' nog klopt, of dat deze aangepast moet worden. De klassen zijn klein, waardoor er veel individuele aandacht gegeven kan worden. Ieder werkt op zijn eigen tempo. Hierdoor is het ook mogelijk om op elk moment in het jaar in te stromen.

De meeste cursussen zijn gericht op een beroepskwalificatie. Voor degenen die hun basisvaardigheden niet op orde hebben worden er extra cursussen gegeven. Laaggeletterdheid wordt ook gezien als een gezondheid gerelateerde aandoening.

Deelnemers die niet voldoende gealfabetiseerd zijn worden doorverwezen naar Nala.

Behalve lessen wordt er ook gewerkt aan werkervaring in de praktijk. Dit is vaak goed voor het zelfvertrouwen en een goed moment om te kijken welke richting het beste past bij de leerder. Daarnaast krijgt iedereen ook vaardigheden in het zoeken naar werk en jezelf klaarmaken voor en presenteren aan de arbeidsmarkt. Vier maanden voor je verwachte einddatum, krijg je hulp en advies bij bijvoorbeeld het maken van een cv. Ook de zes maanden na vertrek van school wordt je in nog gemonitord.

Vanuit NLC worden studenten ook begeleid in hun keuze voor een eventuele vervolgopleiding. 50% van de studenten stroomt door naar regulier onderwijs.



Voice of the learner in het NLN

Elke locatie van het National Learning Network heeft een eigen 'leerlingenraad' (Student Union). Daarin zitten leerlingen die de afgevaardigde zijn voor hun locatie. Zij nemen deel aan het landelijke overleg. Alle leerlingen kunnen zichzelf hiervoor aanmelden. Jaarlijks vinden verkiezingen plaats.

Vier keer per jaar zijn er landelijke bijeenkomsten waar ervaringen worden uitgewisseld. Deze landelijke commissie heeft soms contacten met politici. Meestal loopt het contact met de politiek nog via het management van de scholen.

Chloé is op Roslyn Park de secretaris van de Student Union en heeft daarvoor veel contact met medestudenten en docenten. Alle leden van de 'leerlingenraad' worden getraind om het werk van een vertegenwoordiger, en in het geval, van Chloé, secretaris, te kunnen doen. Ze kunnen de ervaring in de leerlingenraad ook gebruiken en valideren als werkervaring. De leerlingenraad op Roslyn Park komt elke twee weken bij elkaar om initiatieven te bespreken en evenementen te organiseren (bijvoorbeeld een sportevenement waarbij ze geld hebben ingezameld).

Deelnemers kunnen op elke locatie met al hun vragen of moeilijkheden terecht bij de afgevaardigden van de Student Union.

De subsidievertrekkers organiseren met regelmaat audits. Ze willen feedback van alle deelnemers op de organisatie, het onderwijs en het functioneren van de school. De leerlingenraad stimuleert de deelnemers om feedbackformulieren in te vullen.



Verhalen over successen van de studenten hangen voor iedereen zichtbaar in de gang.

3. DALC: het Dublin Adult Learning Centre.

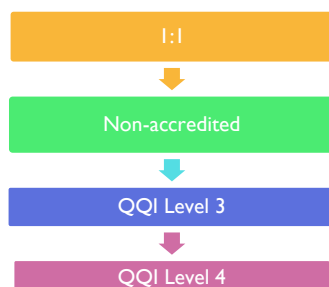


Het Dublin Centrum voor volwasseneneducatie is in de jaren '80 van de vorige eeuw opgericht vanuit een kerkelijke organisatie en verzorgt vooral onderwijs in basisvaardigheden voor kwetsbare doelgroepen. Het centrum richt zich als Community Centre op de achterstandswijk in Dublin waar ze gevestigd zijn, waar veel multi problematiek voorkomt: armoede, laag opleidingsniveau, drank en drugs. Doel is om een bijdrage te leveren aan het oplossen van problemen in de wijk. aanpakken en oplossen.

Ze zijn gestart met vrijwilligers om laaggeletterden te scholen. Alles mocht aangeboden worden: lezen en schrijven, computercursussen, omgaan met geld, burgerschap etc. Doel was een leven lang leren te stimuleren. Vanuit een vrijwilligersorganisatie zijn ze nu gegroeid naar een organisatie die voornamelijk gebruik maakt van professionals met ondersteuning van vrijwilligers.

Onderwijsaanbod

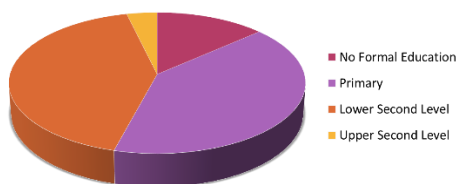
Het belangrijkste zijn de cursussen lezen en schrijven en rekenen, daarnaast zijn er ook beroepsgerichte cursussen en cursussen gericht op het onderhoud van (beroeps) vaardigheden. Voor een deel is het onderwijs gericht op kwalificaties of de voorbereiding daarop. Maar het belangrijkste doel blijft om educatie op maat aan te bieden die deelnemers nodig hebben om beter te functioneren in het persoonlijk en maatschappelijk leven. Het onderwijs is heel erg gericht op de leervraag en het leertempo van de cursist, diplomering of kwalificatie is alleen van belang als deelnemers daarvoor kiezen. In niveaus uitgedrukt ziet het er zo uit:



Deelnemers hebben op ochtenden of middagen 3 keer per week 2 uur les. Voor werkenden zijn er 2 lesavonden per week van elk 2 uur.

Tweede taalleerders zitten in aparte groepen tot ze de Engelse taal voldoende machtig zijn. In de beroepsopleidingen zitten 1^e en 2^e taalleerders bij elkaar in groepen. Zo worden bijvoorbeeld Somalische immigranten beter voorbereid op het samen leven en samen werken in de Ierse maatschappij.

Groepen zijn met 7 à 8 deelnemers per leerkracht bezet. De huidige verdeling van leerders over de niveaus ziet er als volgt uit:



Samenstelling van de doelgroep

Het aantal anderstalige migranten is in de volwasseneneducatie beduidend lager dan in Nederland. Asielzoekers brengen eerst 4 jaar door in een opvangcentrum (meestal op afgelegen plaatsen) en mogen pas daarna cursussen volgen.

Het centrum neemt iedereen aan die wil leren, ken merken van de meesten zijn:

- Veel persoonlijke problemen
- Gebrek aan basic skills
- Vaak onderhoudsprogramma nodig, gericht op basisvaardigheden of beroepsvaardigheden

Voor een deel van de doelgroep is socialisatie of sociale activering het belangrijkste doel: zorgen dat mensen elke week het huis uitkomen en deel gaan nemen aan activiteiten.

Beleidscontext en financiering

De huidige Ierse regering is vooral georiënteerd op werk en bedrijfsleven. Volwasseneneducatie wordt dan ook vooral gezien als voorbereiding op de arbeidsmarkt, employability. Dat past niet echt bij de missie en visie van het DALC, die juist heel erg gericht is op de persoonlijke leervraag van deelnemers. Om de waarden en missie van het centrum te blijven uitstralen is daarom de laatste jaren veel strijd geleverd die door Mary lijkt te zijn gewonnen. Zij werkt met een bestuur bestaande uit hoogopgeleiden met diverse specialisaties: juridisch, financieel, bestuurlijk.

Het bestuur komt maandelijks bij elkaar en bespreekt de beleidsplannen die Mary vervolgens aanbiedt aan de ETB, die voor de financiering moeten zorgen.

Het aanbod is daarom voor een deel in lijn gebracht met het Ierse NQF, maar samenwerking met de EBT blijft lastig omdat het daar vooral gaat om het kunnen aantonen van harde resultaten (zoveel diploma's, certificaten etc.).

Naast de financiering vanuit de ETB hebben ze nog middelen van enkele NGO's en combineren ze subsidies voor bv. kinderopvang door de kinderopvang niet alleen open te stellen voor deelnemers, maar voor de (nieuwe) daklozen. Nieuwe daklozen zijn vaak jongeren en jonge gezinnen die niet

meer thuis blijven wonen en zich als dakloze laten registreren omdat er geen betaalbare huisvesting in Dublin is. Ze worden dan opgevangen in B&B's, gefinancierd door de gemeente. Voor hen is gratis kinderopvang. Deze subsidie helpt het centrum hun kinderopvang te bekostigen. Verder verkeren ze in de gelukkige omstandigheid dat het gebouw eigendom was van de parochie en via een speciale constructie voor een symbolisch bedrag door het centrum is overgenomen.



The Voice of the Learner bij het DALC

Het DALC is een kleine organisatie met een informele omgangscultuur. Iedereen kent de manager van het centrum en zij is altijd benaderbaar voor deelnemers. Soms wordt in aparte meetings gevraagd naar de mening van deelnemers over het aanbod, maar Mary Maher, de manager, haalt ook veel op door in de wandelgangen met iedereen in contact te zijn. Met betrekking tot de kwaliteit van de cursussen is er wel structurele evaluatie door deelnemers waarin om verbeterpunten en nieuwe ideeën wordt gevraagd.

Werving

Veel gaat via mond op mond reclame en bekendheid in de wijk. Er wordt geflyerd. Vorig jaar is ook een huis aan huis aanbelactie gestart en er is jaarlijks een Festival van het Leren.

Practise what you preach

Na de presentatie en het gesprek met het management was er gelegenheid om te spreken met twee deelnemers. De vrouwelijke deelnemer was als analfabeet binnengekomen en kon nu lezen en



schrijven. Zij is 5 dagen per week aanwezig als vrijwilliger en draait onder andere de kantine. De andere deelnemer was begonnen aan een cursus omdat hij zijn kinderen met ICT wilde kunnen volgen. Nu volgt hij na 1,5 jaar 4 dagen per week cursussen Rekenen, Engels en ICT. Hij wil nu meer boeken lezen en is leergierig geworden.

De deelnemers vertelden dat ze in gemixte klassen met anderstalige cursisten. Dat was nieuw voor ze maar bleek uiteindelijk heel positief te werken. Hierdoor zitten ook in de kantine nu anderstaligen en moedertaalsprekers door elkaar.

Communicatie en draagkracht organiseren

Trots van het DALC is een groot TV scherm in de kantine waarop alle (trotse) foto's van geslaagde deelnemers met de burgemeester worden getoond en foto's van alle activiteiten die voor de deelnemers worden georganiseerd. Ook liep er onderaan het nieuws mee.

Ze hadden geen moeite om plaatselijke en regionale politici binnen te halen voor verkiezingen. Die relatie met politici werd duidelijk als belangrijk ervaren, lokale bestuurders vormen namelijk een deel van het bestuur van de ETB's, die beslissen over het aanbod en de financiering.

'We need to recognise that every
learners journey is not the same, for
some people the distance to travel
is greater'



Bijlage 1: Powerpoint Mary Maher

Dinsdag 9 april

4. National FET Learner Forum

Op de tweede dag van ons bezoek konden we het National Further Education and Training Learner Forum bijwonen. Op dit Forum zijn deelnemers aan allerlei soorten volwassenenonderwijs uit heel Ierland bij elkaar. Het Forum is bedoeld als een platform om ervaringen uit te wisselen en leerders hun stem te laten horen over de kwaliteit van de cursussen en de inhoud van het aanbod volwasseneneducatie.

Door discussies te faciliteren van de leerders onder leiding van een onafhankelijke facilitator (dus niet de onderwijsinstellingen!) kan een eerlijke mening gegeven worden in een veilige omgeving waar iedereen kan zeggen wat hij vindt. Bij de twee discussie rondes van de leerders mochten wij en andere niet-leerders dan ook niet aanwezig zijn.

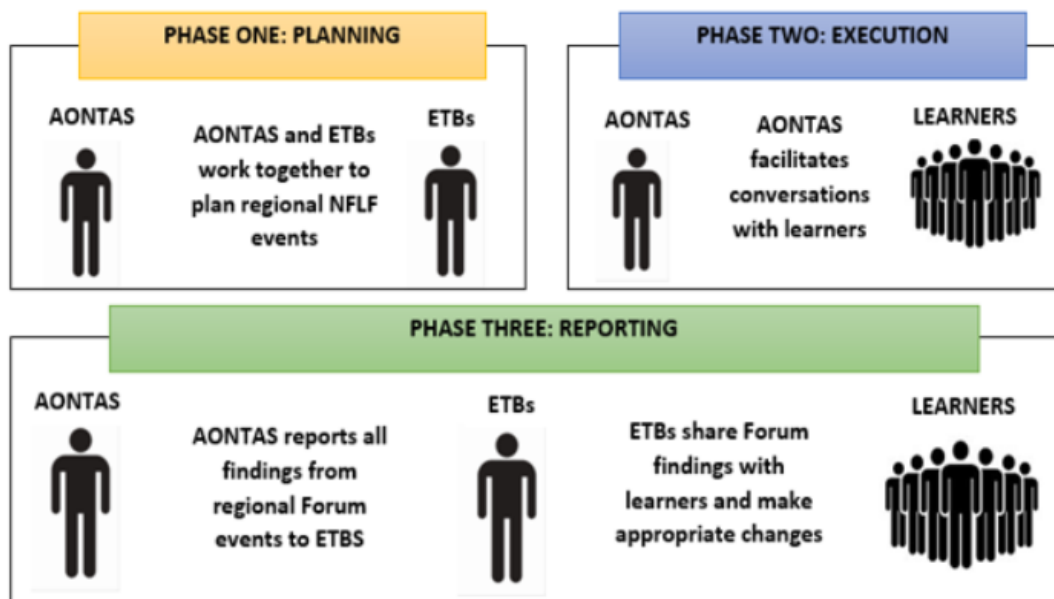
Ontstaan en organisatie

Het idee om de stem van de leerder een plek te geven in de beleidsvorming en kwaliteitsbewaking van FET komt van AONTAS en bestaat sinds 2016. Het Forum is een samenwerking tussen AONTAS, SOLAS en ETBI (ETB Ierland). In de FET-strategie 2014-2019 is vervolgens vastgelegd dat er actie ondernomen moet worden op de wensen van de leerders en dat dit in en de vorm van een jaarlijks Forum geïnventariseerd wordt.

Het Nationale Forum wordt voorafgegaan door regionale events voor leerders, die georganiseerd worden door regionale ETB's. Leerders wordt gevraagd naar hun mening over het volledige aanbod voor volwassenenonderwijs, impact en verbeterpunten. Dit is input voor de nieuwe strategie.

In 2019 waren er 8 van deze regionale events, waar dit jaar 516 leerders aan hebben deelgenomen. Zowel van de regionale events als van de discussies tussen leerders op het Nationale Forum wordt een verslag gemaakt. Die verslagen dienen als input voor het beleid. In 2019 ging het om input voor de nieuwe FET Strategy voor 2020-2024. Op de regionale events gaat het om het aanbod en de kwaliteit van de onderwijsaanbieders en cursussen in de regio.

Organisatorisch ziet het er als volgt uit:



Na elk regionaal evenement wordt binnen 3 maanden een rapport opgesteld voor de betreffende ETB. Zo kunnen zij veranderingen doorvoeren. Jaarlijks wordt een gedetailleerd advies rapport opgesteld met de bevindingen van de regionale evenementen en van het nationale forum. Alle bijdragen aan de discussies worden geanonimiseerd. Er wordt tevens een leerders-vriendelijk rapport opgesteld.



Inhoud van het National Forum

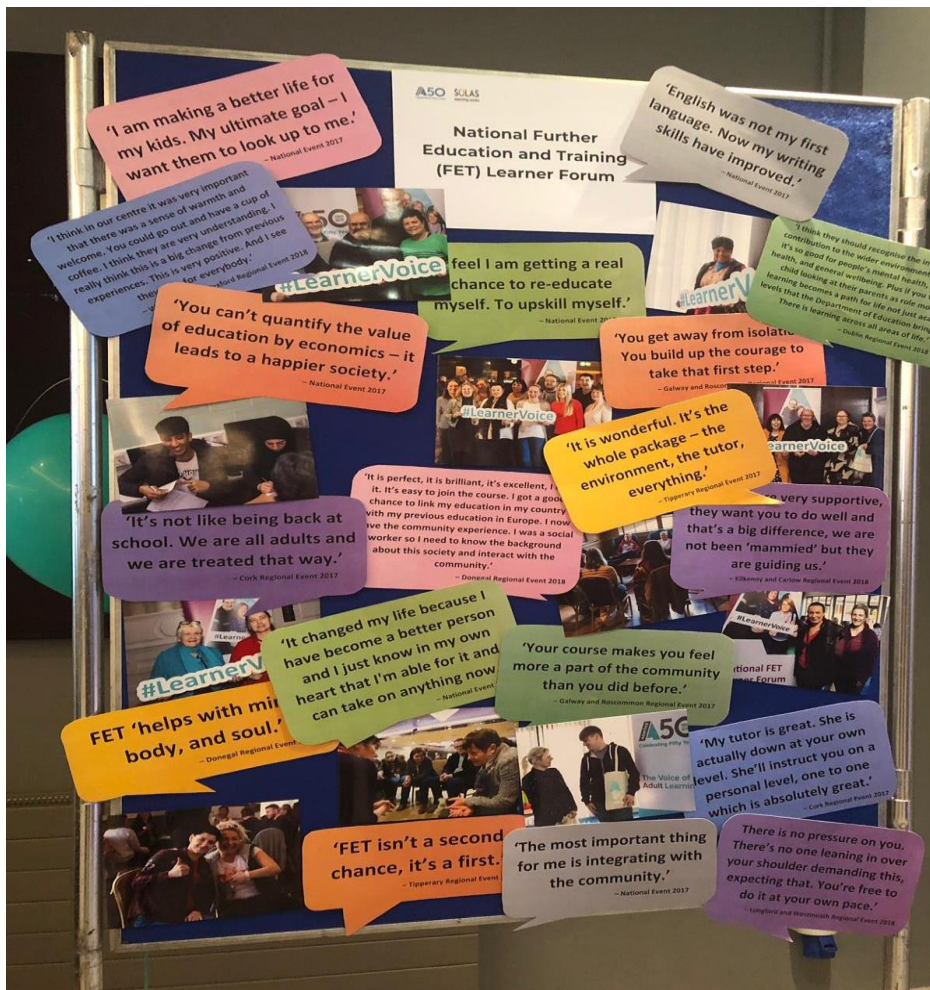
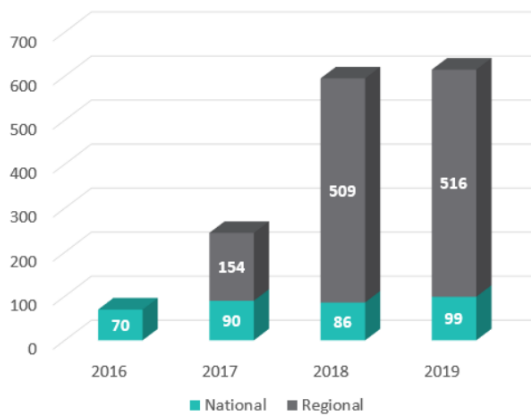
Centraal dit jaar stonden de volgende vragen:

- Hoe heeft het FET-programma jou als leerder beïnvloed?
- Welke veranderingen zouden gemaakt moeten worden in de FET-programma's om te voorzien in jouw behoefte als leerder?

Het programma bestond uit speeches van de nationale ETB en SOLAS en van een leerder. Daarnaast was er een paneldiscussie met een vertegenwoordiger van de ETB's, een vertegenwoordiger van het bedrijfsleven en een leerder. Daarna waren er twee discussierondes voor de leerders, een stuk muzikaal entertainment en de dag werd afgesloten door de minister van onderwijs. In de pauzes was er gelegenheid voor organisaties om te netwerken en er was een doorlopende informatiemarkt van organisaties in de volwasseneneducatie.

Ontwikkeling aantallen deelnemers aan het NFLF (National Fet Learner Forum)

Growth of the NFLF





Mede gefinancierd door het
programma Erasmus+
van de Europese Unie



Woensdag 10 april

1. Bezoek AONTAS

Bij AONTAS werden we verwelkomd door Leah Dowdall & Dearbháil Lawless, allebei betrokken bij de organisatie en het onderzoek rond de Learner Forums.

AONTAS is de nationale organisatie voor volwassenonderwijs in brede zin in Ierland. Zij pleiten voor de rechten van alle volwassenen in Ierland om een leven lang te leren. AONTAS zet zich in om de zichtbaarheid van de volwasseneneducatie te vergroten, de stem te laten horen van de leerders en de waarde van volwasseneducatie te promoten.

Het is een non-profit organisatie, die 50 jaar geleden gestart is en komen oorspronkelijk vooral voort uit community learning. Ze nemen een neutraal positie in, waardoor ze goed advies kunnen geven en kunnen lobbyen. Hun financiering komt voor een belangrijk deel vanuit SOLAS.



Naast inspraakevenementen voor leerders, organiseren ze ook netwerkdagen voor stafleden van onderwijsorganisaties en docenten. Hier wordt informatie gegeven over mogelijkheden voor financiering, wordt kennis gedeeld en kan gewerkt worden aan deskundigheidsbevordering.



Mede gefinancierd door het
programma Erasmus+
van de Europese Unie



Daarnaast doen ze ook veel aan onderzoek. Zo zijn meerdere universiteiten betrokken bij de ontwikkeling van het National Forum en worden de resultaten en de impact van het forum door universiteiten onderzocht.

Uniek in Ierland ten opzichte van de rest van Europa is dat in Ierland volwassenonderwijs en basisvaardigheden samenvallen. Dhearbáil denkt zelfs dat in de nabije toekomst volwassenonderwijs samen zal gaan met hoger onderwijs (ondanks een spanningsveld tussen Further education wat echt gericht is op werk en higher education).

AONTAS heeft een kleine staf en een heel goede communicatie afdeling. Hierdoor zijn ze in staat geweest politic het belang van volwassenonderwijs echt te laten inzien.

Ze zijn erg trots op de 'community education', educatie in de wijk. Een voorbeeld hiervan is het door ons bezochte Dublin Adult Learning Centre. Je ziet in deze wijken met sociale armoede, grote veranderingen door dit soort initiatieven. AONTAS vraagt juist ook leerders bij deze centra zelf onderzoek te doen onder de buurtbewoners. "Wat is hun behoefte?" en "Wat houdt ze tegen?". Op de website geven ze de volgende omschrijving van "community learning":

Community Education is non-formal in nature offering short, part-time courses and programmes, and can therefore act as a first positive step back to education. It leads to many possibilities for learners and communities, including skills development, confidence building, greater community involvement and progression to further education or employment.

[PLAY VIDEO](#)

AONTAS groeit, mede door het succes van o.a. het National Forum, de laatste jaren steeds sneller. Iets waar ze alert, volgens henzelf op moeten zijn, is het contact met de leerder zelf te behouden en niet te vervallen in enkel praten over cijfers.

We seek to increase the visibility,
raise the voice of, and promote the
value of adult learning.



Conclusies, aanbevelingen en inspiratie

1. Hoe verhoudt een organisatie als ABC zich tot NALA en AONTAS

Tussen NALA en ABC zijn een aantal overeenkomsten aan te wijzen:

- NALA gaat op dezelfde wijze om met ambassadeurs in het kader van werving en bewustwording (werving van ambassadeurs via docenten, training, deelnemersdagen, inzet als sprekers bij ontmoetingen met beleidsmakers in het kader van bewustwording). Wel valt op dat NALA de leerder ook een stem geeft in het bestuur van de eigen organisatie en ontwikkeling van leerders promoot door het f
- De activiteiten van AONTAS als het gaat om inspraak van leerders via de regionale en het nationale FET forum concentreert zich vooral op evaluatie van het aanbod (voldoet het aan de leerbehoefte van de deelnemers), op evaluatie van de kwaliteit van de cursussen en van de aanbieders.
- NALA kent dezelfde frustraties en overtuigingen rond laaggeletterdheid: onbekend en soms ontkend
- Verhalen van deelnemers worden als een krachtig instrument gezien.
- Digitale ontwikkelingen bieden uitdagingen (digivaardigheden) en kansen (online leren, apps)

Maar er zijn ook grote verschillen:

- NALA heeft een duidelijke plek en status in het (overheids)systeem van volwasseneneducatie als het gaat om geletterdheid.
- ABC is vooral een belangenvereniging van deelnemers, NALA richt zich ook op deelnemers, maar bijvoorbeeld ook op docenten die actief zijn op het gebied van basisvaardigheden. Voor hen ontwikkelen ze materiaal en deskundigheidsbevordering.
- Door de organisatie van het afstandsonderwijs is NALA voor een deel ook zelf uitvoerder van volwasseneneducatie.
- NALA wordt als NGO goeddeels door de overheid gefinancierd en is daardoor niet helemaal onafhankelijk (plannen moeten door SOLAS goedgekeurd worden).
- NALA heeft 100 betaalde medewerkers waarvan 20 man staf op kantoor en ongeveer 80 docenten die het afstandsonderwijs verzorgen.
- Dat betekent dat NALA voor een belangrijk deel wordt gedraaid door professionals. De financiering stelt hen in staat veel te doen aan onderzoek en communicatie op professionele(re) wijze.

2. Hoe wordt inspraak in Ierland vooral ingevuld

Een aantal dingen vielen op:

- Inspraak is heel erg ingebed in een systeem van kwaliteitsborging.
- Inspraak richt zich dan ook vooral op het aanbod, de kwaliteit daarvan en de kwaliteit van de aanbieders. Dat heeft te maken met het feit dat het FET Forum vooral gaat over het onderwijs en niet zozeer over een brede aanpak van laaggeletterdheid, waarin ook aandacht is voor communicatie vanuit de gemeentelijke of nationale overheid, laaggeletterdheid en gezondheid en de verbinding met het sociaal domein.
- Het meepraten van de leerder wordt hier ook in de eigen praktijk toegepast, zo zitten er leerders in het bestuur van NALA en AONTAS.



INSPIRATIE voor discussie en verdere ontwikkeling in Nederland

- ABC kan overwegen het concept van een FET-forum onder de aandacht te brengen bij het ministerie of Tel mee met Taal of bij de VNG. Nu in de brief van de minister zoveel aandacht besteed wordt aan de rol van taalambassadeurs zou dat in een eventueel vervolgproject ingebed kunnen worden.
- Dit zou betekenen dat er een vorm van verplichting komt voor aanbieders om te zorgen dat leerders het aanbod evalueren met een onafhankelijk iemand. Dit is feedback voor de aanbieder om aanbod te verbeteren, maar ook voor beleidsmakers (gemeenten in kader WEB) maar ook het ministerie, om als input te gebruiken voor het beleid. In Ierland is de organisatie van de learners voice een voorwaarde voor financiering!
- Je moet dan wel inspraak voor alle leerders organiseren, dus ook voor NT2 en voor het aanbod rond digitale vaardigheden in bijvoorbeeld bibliotheken.
- Denk ook aan een vorm van inspraak voor het nieuw in te richten Steunpunt!
- Daarnaast zou van relevante organisaties in het veld, zoals het programmateam Tel mee met Taal of Stichting Lezen & Schrijven, roc's, particuliere aanbieders, bibliotheken het ook logisch zijn om deelnemers op te nemen in het bestuur: practice what you preach! Denk ook aan de VNG (als uitvoerders van de WEB), Werkgeversorganisaties en vakbonden en het Landelijk Taalakkoord Werkgevers
- Een Student Development Fund kan ook bij Tel Mee Met Taal onder de aandacht worden gebracht.
- Hetzelfde geldt voor een *award* (een jaarlijks uit te reiken prijs) zoals AONTAS die heeft voor de organisatie die het beste initiatief heeft om leerders een stem te geven.
- ABC kan (indien gewenst) dan als een soort AONTAS de betaalde projectorganisatie voor dit soort initiatieven worden.
- ABC kan onderzoeken hoe haar communicatie (en daarmee haar organisatie) professioneler kan overkomen door samenwerking te zoeken met (professionele) communicatievrijwilligers en/of -studenten (afstudeerproject?) voor haar website, nieuwsbrief, jaarverslag, etc.
-